

BUREAU VOOR DE STAATSSCHULD

Staatsschuldenplan 2025

25 september 2024

1. Voorwoord

Het opstellen van een schuldenplan is een wettelijke vereiste van de minister van Financiën & Planning. In de Wet van 16 maart 2023, houdende nadere wijziging van de Wet op de Staatsschuld (S.B. 2002 no. 27, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2020 no. 185) en wel in de artikelen 15a en 15b zijn de vereisten van het schuldenplan weergegeven.

In het schuldenplan moeten de volgende zaken verwerkt zijn:

- Een middellange termijn schuldstrategie gebaseerd op:
 - Kosten en risicoanalyse van de huidige bruto staatsschuld
 - Toekomstige leenvoorwaarden van de Staat
 - De vastgestelde fiscale strategie en macro-economisch raamwerk door de minister van Financiën & Planning
 - Marktcondities en andere relevante factoren
- Binnen de middellange termijn schuldstrategie, moet het leenplan voor het begrotingsjaar 2025 worden weergegeven, gebaseerd op de cash prognose van de Staat, voorgenomen leningen en andere schuldarrangementen voor het begrotingsjaar.

De strategie voor schuldbeheer wordt naar de Centrale Bank van Suriname (CBvS) verzonden voor advies alvorens de minister van Financiën & Planning het goedkeurt. Na goedkeuring van de strategie, zal een samenvatting van het document worden gepubliceerd op de website van het Bureau voor de Staatsschuld en het Ministerie van Financiën & Planning.

In artikel 3 lid 6 van de laatste aanpassing van de wet, is tevens aangegeven dat bij wet vastgestelde overschrijding van het obligoplafond, de Regering de schuldstrategie van het Bureau moet presenteren, waarin is aangegeven hoe de schuldbestand van de Staat binnen een periode van drie jaar duurzaam zal worden gemaakt.

In artikel 28 lid 2 van de wet komt ook tot uiting dat de minister van Financiën & Planning in een periode van 13 (dertien) jaren na inwerkingtreding van de laatste aanpassing van de wet, een totaal obligoplafond van 60 (zestig) procent moet realiseren.

Het Bureau voor de Staatsschuld heeft met het Medium Term Debt Management Strategy raamwerk, de middellange termijn schuldstrategie 2024-2028 uitgezet en het Leenplan voor 2025 geformuleerd.

Het schuldenplan is door de Centrale Bank van Suriname becommentarieerd en vervolgens door de minister van Financiën & Planning goedgekeurd.

Paramaribo, 25 september 2024

Mw. drs. M. Dwarkasing
Administrateur Generaal Bureau voor de Staatsschuld

2. Samenvatting Schuldstrategie en leenplan 2025

Per ultimo juli 2024 bedroeg de totale Staatsschuld SRD 98,7 miljard, wat neerkomt op USD 3,4 miljard. Hiervan is ca. USD 218 miljoen achterstallig.

De schuld-bbp ratio gebaseerd op het 2023 bbp-cijfer van het Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) is 78 procent, terwijl de schuld-bbp ratio gebaseerd op het geschatte bbp-cijfer voor 2024 van het IMF ca. 59 procent bedraagt.

De schuld-bbp ratio is significant afgenomen sedert 2020, voornamelijk vanwege de stijgende bbp in deze periode, maar vooral in 2024 ook vanwege een afnemende schuld.

Met het Medium Term Debt Management Strategy (MTDS) Raamwerk is de middellange termijn schuldstrategie door het Bureau wordt uitgezet. Volgens de aangepaste Wet op de Staatsschuld (S.B. 2002 no. 27, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2020 no. 185) d.d. 16 maart 2023, moet de strategie voor schuldbeheer naar de Centrale Bank van Suriname (CBvS) worden verzonden voor advies, alvorens de minister van Financiën & Planning het goedkeurt.

Herstructureringstraject

Het herstructureringsproces wordt gecontinueerd om uit de schulden crisis te komen. Herschikking van schulden zijn een belangrijk onderdeel van het IMF-Extended Fund Facility (EFF) programma, dat loopt tot eind maart 2025.

De stand van zaken met betrekking tot het herstructureringsproces met de buitenlandse crediteuren ziet er als volgt uit:

- Met de grootste crediteuren, de euroobligatiehouders is de herschikking in december 2023 afgewikkeld. Totale interestbetalingen ter waarde van USD 22,3 miljoen hebben reeds in 2024 plaatsgevonden.
- Bilaterale onderhandelingen met de Paris Club crediteuren (Frankrijk, Nederland, Israël, Italië en Zweden) fase I en India zijn afgerond. Paraplu overeenkomst fase II met de Paris Club wordt in 2024 afgerond.
- Met China, onze grootste bilaterale crediteur is al een Agreement in Principle bereikt (AIP). In afwachting van de Chinese autoriteiten moet de afwikkeling door ondertekening van de documenten, nog plaatsvinden.
- Met de commerciële crediteur ABN-AMRO is de herschikking reeds afgewikkeld.
- Er moet nog overeenstemming bereikt worden met een drietal commerciële crediteuren te weten Israël Discount Bank, Credit Suisse en de Industrial and Commercial Bank of China.

De stand van zaken met betrekking tot het herstructureringsproces met binnenlandse crediteuren ziet er als volgt uit:

- De achterstanden op kredieten bij banken en op schatkistpapier zijn reeds ingelopen en dit jaar herschikt of herbelegd waar nodig. Alleen met het Pensioenfonds Suriname zijn achterstanden op schatkistpapier nog niet ingelopen vanwege een onderzoek van CLAD dat thans gaande is.
- Er is een overeenkomst getekend met de CBvS met betrekking tot de herkapitalisatie van de moederbank. Deze overeenkomst zal in 2025 de staatsschuld doen stijgen met SRD 8,4 miljard in de vorm van de uitgifte van een 35-tal staatsobligaties.

Middellange termijn schuldstrategie 2024-2028

De kosten- en risico-indicatoren van de schuldportefeuille van de Staat per ultimo 2023 geven het volgende aan:

- De gemiddelde kosten op de SRD-schulden zijn hoger dan op vreemde valuta schulden. De gemiddelde rentevoet op SRD-schulden is ca. 9 procent en op vreemde valuta schulden ca. 5 procent. Op de totale schuldportefeuille is de gemiddelde rentevoet 5,6 procent.
- Een groot risico op de schuldportefeuille is het wisselkoersrisico, omdat ca. 81 procent van de schulden in vreemde valuta zijn aangegaan.
- Bij de SRD-schulden zal ca. 17 procent binnen 1 jaar afgelost moeten worden, waarbij er sprake van een herfinancieringsrisico kan zijn. Herfinancieringsrisico komt tot uiting als schulden geherstructureerd of herbelegd moeten worden tegen een hogere rentevoet, wanneer de liquide middelen van de overheid niet toereikend zijn om af te lossen.
- De gemiddelde resterende looptijd op de schuldportefeuille bedraagt ca. 7,6 jaar.
- Een ander renterisico op de schuldportefeuille zijn op de schulden met een variabele rentevoet. Het aandeel van deze schulden is ca. 27 procent.

Op middellange termijn 2024-2028 zien de macro-economische vooruitzichten volgens het IMF en het Ministerie van Financiën & Planning, waarbij de offshore olie ontwikkelingen buiten beschouwing zijn gelaten, nog steeds goed uit.

De economie groeit met ca. 3 procent per jaar in deze periode, terwijl er sprake is van een overschot op de primaire rekening van de overheid. Er wordt door de overheid in principe gespaard om schulden af te lossen. Bij het saldo op de primaire rekening worden de rentelasten buiten beschouwing gelaten.

Bij optelling van de rentelasten bij het primair saldo, spreekt men van het financieringssaldo, wat aangeeft met hoeveel de schuld minimaal zal toenemen, als er geleend wordt om alleen de tekorten van de overheid te dekken.

Het geschatte primair overschot in 2024 is gesteld op 2,7 procent van het bbp en in 2025-2028 op 3,5 procent, terwijl voor het financieringstekort in procenten van het bbp minder dan 0,9 voor deze periode is geprojecteerd.

De verwachting is dat internationale wisselkoersen en rentevoeten wel volatiel zullen zijn in de eerste jaren van deze periode, gedreven door de renteverlagingen van de Fed, maar deze ontwikkelingen zullen de schuld-bbp ratio niet noemenswaardig doen stijgen in de komende periode. Deze ratio zal aan het eind van 2028 beneden de 60 procent komen te liggen.

Wel wordt geconstateerd, dat de tekorten voornamelijk middels buitenlandse leningen gedekt kunnen worden, vanwege de toegang tot bronnen van multilaterale financiële instellingen en bilaterale bronnen. In 2026 is het voornemen om wederom een aanvang te maken met de uitgifte van schatkistpapier voor het dekken van vooral lopende uitgaven van de overheid. Ontwikkeling van de binnenlandse kapitaalmarkt en het terugwinnen van het vertrouwen in de Staat als debiteur zijn van belang voor een succesvolle overgang naar de uitgifte van nieuwe schatkistpapier. In 2025 zal een diagnostische studie hierover met behulp van één der Bretton Woods instituten plaatsvinden.

Omdat op middellange termijn financieringstekorten voornamelijk middels buitenlandse leningen gedekt zullen worden, zal het volgende gebeuren aan het eind van 2028:

- Het wisselkoersrisico zal toenemen vanwege een toename van het aandeel van de vreemde valuta leningen in de schuldportefeuille van 80,8 procent naar ca. 83 procent.
- Het variabele renterisico zal ook toenemen met een aandeel van 27 procent tot ongeveer 41 procent.
- De gemiddelde resterende looptijd zal afnemen, omdat na 2028 meerdere huidige (grote) schulden, op korte termijn, afgewikkeld dienen te worden.
- De gemiddelde kosten op de schuldportefeuille in de vorm van de rentevoet zal stijgen tot rond 6 procent, omdat de rentevoet op schatkistpapieren uitgedrukt in de nationale munt zal stijgen.

Leenplan 2025

De ontwerpbegroting over 2025 die gepresenteerd wordt aan De Nationale Assemblée vertoont de volgende saldi op de diverse balansen:

- Een begrotingstekort van SRD 3,2 miljard; -1,7 procent van het bbp.
- Een primair overschot van SRD 6,5 miljard; 3,5 procent van het bbp.
- Een financieringsoverschot van SRD 1,9 miljard; 1,0 procent van het bbp.

Ondanks er sprake is van een financieringsoverschot in 2025 zal er toch geleend worden via trekkingen op lopende project- en programmaleningen, de laatste tranche van de nog te ontvangen begrotingssteun uit het IMF-EFF-programma en trekkingen op nieuwe leningen voor toekomstige projecten die nu in de voorbereiding zijn.

De schuldenlast op de begroting komt neer op SRD 13,5 miljard (ca. USD 450 miljoen) en is ca. 33 procent van het totaalbedrag aan begrote overheidsuitgaven voor 2025.

Hiervan is 67 procent bestemd voor aflossingen en 33 procent voor rentebetalingen.